

בס"ד. ש"פ שלח, מבה"ח תמוז, ה'תשכ"ה

(הנחה בלתי מוגה)

להבין ענין טענת המרגלים שלא רצו ליכנס לארץ ישראל, ואמרו שהיא ארץ אוכלת יושבי¹, יש להקדים ולבאר הענין דארעא אתבטלת² (שזהו ע"ד ארץ אוכלת יושבי³), שיש בזה ב' פירושים³. פ"י הא', שכאשר מלכין קדמאין דתוהו נפלו בשבירת הכלים, הנה ספירת המלכות (ארעא) רק אתבטלת מפעולתה, אבל לא נפלה בשבירה כו', וטעם הדבר⁴, כי, הטעם לסיבת השבירה הוא מפני שהי' בהם בחי' ישות כו', וענין זה הוא רק בשאר המדות, ולא בבחי' מלכות, שאינה בבחי' יש מורגש כ"כ, והיינו, שעם היותה בחי' יש, מ"מ, יש בה גם בחי' ביטול, וסובלת בטבעה ב' הפכים הללו יחד, ולכן לא הי' בה שבירה ונפילה לגמרי, אלא רק באופן דארעא אתבטלת, שנעדר אור התפשטותה בלבד. ופ"י הב', כמבואר בלקו"ת⁵ בענין המס"נ בתפלה, עד שתבטל כח מהות הנפש כשלהבת העולה מאל"י להכלל ולהדבק באורו ית', שזהו ענין ארעא אתבטלת. ובהתאם לזה יש גם ב' פירושים בענין ארץ אוכלת יושבי⁶. פ"י הא', כדאיתא בלקו"ת בפרשתנו⁷ "שהי' בדעתם שאם יהי' גילוי אור א"ס ב"ה למטה (ע"י קיום מצוות מעשיות) כמו למעלה יבטלו ממציאותם לגמרי, וזהו אוכלת יושבי⁸, "פ"י יושבי⁹ אין תופסין מקום לעצמן כלל ומבטלין עצמן ליחודו ית' שבתחוננים להיות אין עוד כו"⁸ (שזהו ע"ד פ"י הב' בארעא אתבטלת, שהו"ע ביטול במציאות⁹). ופ"י הב', כמבואר בכמה דרושים¹⁰ בפירוש ארץ אוכלת יושבי¹¹, שטענתם היתה שההתעסקות בגשמיות (מצוות מעשיות) מגשמת כו', ולכן לא רצו ליכנס לארץ כדי לעסוק בבירור הדברים הגשמיים, כיון שהיו יראים שמא לא זו בלבד שלא יעלה בידם לבררם כו', אלא אדרבה, שההתעסקות בדברים הגשמיים

(1) פרשתנו יג, לב.

(2) ספרא דצניעותא רפ"א — זח"ב קעו,

ב.

(3) ראה גם סה"מ תרל"א ס"ע שמו ואילך.

(4) ראה גם אוה"ת בראשית יז, ב.

(5) בהר מ, א.

(6) וראה גם לקו"ת דרושי שמע"צ עט, ג.

(7) לז, רע"א.

(8) מא, ב. וראה גם מה, ג.

(9) ראה גם אוה"ת פרשתנו ע' תנח: "ארץ

אוכלת יושבי" היא בחי' כלה שארי ולבבי".

(10) ראה אוה"ת שם ע' תקכו. הוספת

(בהוצאת קה"ת, תשנ"ז) ס"ע 66.

תזיק להם כיון שע"ז יפלו ממדריגתם כו"י¹¹ (שזהו ע"ד פי' הא' בארעא אתבטלה, שקשור עם ענין שבירת הכלים דתוהו, כדלקמן).

ב) והענין בזה, כמבואר בלקו"ת ריש פרשתנו¹² בענין מהות מדרגת ארץ ישראל, דהנה, כל המצוות מעשיות רובם ככולם תלויים דוקא בא"י, ובפרט ענייני זרעים וקדשים. ומשיך, דהנה כתיב¹³ כי לא על הלחם לבדו יחי' האדם כי על כל מוצא פי ה' וגו', וצריך להבין היתרון שבלחם, והלא האדם ג"כ במאמר נברא, כמ"ש¹⁴ נעשה אדם כו', ולמה צריך האדם לקבל חיותו מהלחם דוקא ויתירה מזה, איך¹⁵ יש בכח המאכל להחיות את האדם, הלא הלחם הוא בחי' צומח (והארץ שממנה יוצא הלחם היא בחי' דומם), והאדם הוא בחי' מדבר, וא"כ, איך יהי' הצומח בחי' מחי' להמדבר שלמעלה ממנו הרבה]. אך הענין הוא, כי מוצא פי ה' שבדצ"ח הוא ענין הרפ"ח ניצוצים שנפלו בשבירת הכלים, והאדם הוא מהתיקון, ולכן צריך האדם לקבל חיותו מדצ"ח דוקא, לפי ששרש הרפ"ח ניצוצין הוא מאד נעלה כו' (שלכן נפלו למטה ביותר, כידוע¹⁶ המשל מנפילת החומה, שהאבן שבראש החומה נופלת רחוק יותר), כמבואר הענין בכתבי האריז"ל¹⁷, ונתבאר בארוכה בתורת החסידות, החל מתורת הבעש"ט¹⁸ ורבינו הזקן¹⁹, וכן בדרושי רבותינו נשיאינו שלאח"ז, עד לכ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו. ועפ"ז מובן גודל המעלה בהכניסה לארץ ישראל כדי לעסוק בענינים גשמיים, כיון שע"י בירור הדברים הגשמיים ששרשם מאד נעלה כו', בעולם התוהו שלמעלה מעולם התיקון, נמשך אור נעלה ביותר, שהו"ע המשכת עצם האור דתוהו כו'²⁰.

אמנם כדי שיומשך אור נעלה זה (שאז יתכן שמצד גודל מעלת האור יתבטלו ממציאיותם לגמרי), הרי זה דוקא ע"ז שמבררים את הדברים הגשמיים שבהם נתלבשו הניצוצין דתוהו כו'²⁰. אך על זה טענו המרגלים ואמרו לא נוכל גו' כי חזק הוא ממנו²¹, אל תקרי כו', כביכול

11) ראה גם מאמרי הצ"צ תרי"ד ע' כא:	17) לקוטי תורה פ' עקב שם.
12) כמ"ש ארץ אוכלת יושבי' (לפי פי' א'). או"ת	18) כתר שם טוב סימן קצד.
13) להה"מ סקנ"ב.	19) לקו"ת צו שם. מטות פא, ב. עקב יד,
14) לו, ג.	א ואילך. ובכ"מ.
15) עקב ח, ג.	20) ראה גם ד"ה ויהס כלב תרד"ע (המשך
16) בראשית א, כו.	תער"ב ח"א ע' תקכא).
17) ראה לקו"ת צו יג, ב.	21) פרשתנו שם, לא.
18) לקו"ת פ' ראה יט, ג.	

(כלפי מעלה אמרו)²² אפילו בעל הבית אינו יכול להוציא כליו משם²³, דכליו קאי על הכלים דתוהו שנשברו ונפלו הניצוצות למטה כו', ובעה"ב קאי על בחי' התיקון שצריך לברר ולהוציא את הניצוצות (כליו), ופי' אין בעה"ב יכול להוציא את כליו, היינו²⁴, שאין ביכולת התיקון לברר את הניצוצות דתוהו, לפי שהאורות דתיקון הם מועטים ולכן הם חלשים, ואילו האורות דתוהו הם מרובים ולכן הם חזקים ותקיפים כו'.

ג) אַךְ עז"נ²⁵ ויהס כלב את העם אל משה ויאמר עלה נעלה וירשנו אותה כי יכול נוכל לה, היינו, שיכולים לברר את הניצוצות דתוהו כו'. ובהקדים הדיוקים בפסוק זה²⁶, מהו אומרו (ויהס כלב את העם) אל משה, דלכאורה הול"ל רק ויהס כלב את העם. וגם צריך להבין מהו אומרו כי יכול נוכל לה, לאחרי שכבר אמר עלה נעלה וירשנו אותה.

והענין בזה²⁷, דהנה, הסיבה לכך שבמדות דתוהו היתה שבירת הכלים כו' (ועד כדי כך שיש נתינת מקום לטענת המרגלים שלאח"ז שוב אין בעה"ב יכול להוציא את כליו), הרי זה לפי שהמדות דתוהו היו בבחי' ישות כו'²⁸, שהו"ע התפעלות המדות באופן של התרגשות והתלהבות ורעש כו'. וזהו שאמרו המרגלים²⁹ אפס כי עז העם גו' כי חזק הוא גו', שהו"ע תוקף המדות דתוהו. ולכן, העצה כדי לבררם היא לפעול חלישות המדות, שיהי' בהם ענין הביטול. וזהו ויהס גו', לשון שתיקה, וידוע ששתיקה הו"ע הביטול, דהיינו, שפעל חלישות וביטול המדות. והנה, ענין הביטול נעשה ע"י המשכת המוחין, וכפי שרואים שמי שהוא בעל מוחין יותר, אזי התפעלות המדות היא בחלישות יותר, כי כללות טבע המוחין הוא בבחי' מנוחה והתיישבות, וכמו סבא דעתוהי סתים כחמר טב דשקיט ושכיך כו'³⁰, שלכן היתה השבירה רק במדות ולא במוחין³¹. וזהו מש"נ (ויהס גו') אל משה, שפעולת הביטול בהמדות היא ע"י החיבור אל משה, בחי' החכמה, שם מ"ה, שיש בו הכח לפעול הביטול במדות דתוהו. וענין זה הוצרך להיות ע"י כלב, כי, האופן היותר

22) פרש"י עה"פ. ע' תקכג ואילך.)

23) סוטה לה, א. 28) ראה גם המשך תער"ב שם ע' תסו

24) ראה אוה"ת פרשתנו ע' תנא. ואילך.

25) פרשתנו שם, ל. 29) פרשתנו שם, כח-לא.

26) ראה גם רד"ה ויהס כלב הנ"ל (שם 30) זח"ג קכח, ב.

27) ראה עץ חיים שער ח (שער דרושי ע' תקיד).

28) ראה גם סד"ה ויהס כלב הנ"ל (שם נקודות) פ"ב. תו"א קי, ד. קיח, ג. ובכ"מ.

טוב לבטל את דברי המרגלים הוא ע"י א' מהם גופא, ע"ד מארז"ל³² מיני' ובי' אבא לשדי' בי' נרגא. וגם, לפי שכלב הי' ממוצע בין משה אל כל העם, כ"כ³³ כלב בגימטריא אלי' ובגימטריא ב"ן³⁴, וידוע שאל"י הי' בחי' ב"ן³⁵ דמ"ה³⁶, ולכן הי' ביכלתו לחבר את העם אל משה, להמשיך בהם בחי' הביטול כו'.

רְעִי"ז הנה עלה נעלה וירשנו אותה כי יכול נוכל לה. והענין בזה, דמ"ש וירשנו אותה קאי על ירושת אורות דתוהו, שזה נעשה ע"י הביורור הפרטי באופן של התלבשות כו'. וביורור פרטי זה בא לאחרי הקדמת פעולת חלישות כללית, שזהו"ע כי יכול נוכל לה, אלא שפעולת החלישות הכללית היא רק התחלת העבודה, וכמו ההנחה כללית שצריך להיות כעבדא קמי מרי'³⁷, וכדברי כלב אם חפץ בנו ה' גו' אך בה' אל תמרודו גו'³⁸, וזוהי ההקדמה להביורור באופן של התלבשות בכל פרט כו', שזהו תכלית העבודה. וע"ד שהתחלת העבודה היא באופן משכני גו'³⁹, שזוהי התעוררות כללית מלמעלה כו', ואח"כ באה העבודה דספירת העומר במשך מ"ט ימים שבהם מבררים כל פרטי ז' המדות כפי שכלולים זמ"ז, שמספרם מ"ט⁴⁰. והענין בזה, שהחלישות הכללית נעשית ע"י הביטוש כו', כמבואר בתניא⁴¹ שכאשר משה אמר להם איך שקצף ה' עליהם וכו', הנה כששמעו דברים קשים אלו נכנע ונשבר לבם בקרבם כו'. אך זהו עדיין באופן מקיף כו'. וכדי שיהי' באופן פנימי, הרי זה ע"י התבוננות פרטית, באופן שכל פרט בהשכל מברר פרט בהמדה, ועד שנעשה הביורור בכל פרטי המדות כו'⁴².

<p>(37) ראה שבת י, א.
 (38) פרשתנו יד, ח"ט.
 (39) שה"ש א, ד. וראה ד"ה משכני באוה"ת שה"ש ח"א ע' נט ואילך. ד"ה הנ"ל תרנ"ה (סה"מ תרנ"ה ע' קעב ואילך). ובכ"מ.
 (40) סה"מ תרנ"ה שם. ובכ"מ.
 (41) ספכ"ט (לו, ב ואילך).
 (42) חסר הסיום (המו"ל).</p> | <p>(32) סנהדרין לט, ב. הובא בתניא פל"א (לט, ב).
 (33) ראה גם אוה"ת פרשתנו הוספות ע' 52 (בהוצאת קה"ת, תשנ"ז).
 (34) עץ חיים שער מח פ"ד.
 (35) פרי עץ חיים שער הק"ש פ"ח. מאורי אור א, קמא.
 (36) ראה מאמרי אדמו"ר הוקן תקס"ה
 ח"ב ע' תקנ"ו. תקס"ו ח"א ע' קעח ואילך.</p> |
|---|---|